

Jyväskylän kaupungin lausunto THL:n lausuntopyyntöön (THL/4665/4.00.00/2025):
Digitaalisten laitteiden vapaa-ajan käytön suositukset 0–13-vuotiaille

Jyväskylän kaupungin vastaukset monivalintakohtiin lihavoitu.

1. Digitaalisten laitteiden käytön suositukset 0–5 –vuotiaille

Vastaa väittämään ”suositukset ovat tarkoituksenmukaisia”:

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

Ei samaa eikä eri mieltä

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Minkälaisia mahdollisia konkreettisia muutoksia ehdotatte suosituksiin?

- Korostaisimme vielä lapsille ääneen lukemisen (tarinat, sadut, runot, lorut) merkitystä aivojen hermosolujen kehittymisen näkökulmasta > kieli kehittyi vain vuorovaikutuksessa.
- Suositukset ovat sinänsä ok, mutta perusteluja voisi lisätä: ks. kansallinen aivoterveysohjelma.fi
- Myös aikuisten esimerkkiä älylaitteiden käyttäjinä voisi korostaa > kännykkä kaventaa näkökenttää

2. Digitaalisten laitteiden käytön suositukset 6–13-vuotiaille

Vastaa väittämään ”suositukset ovat tarkoituksenmukaisia”:

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

Ei samaa eikä eri mieltä

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Minkälaisia mahdollisia konkreettisia muutoksia ehdotatte suosituksiin?

- *”Lyhyissä jaksoissa”* on liian epämääräinen ilmaisu ja joissakin tilanteissa jopa keskittymistä haittaava toimintatapa, jos laitteella oloa päätetään turhan tiukkaan, esim. videoeditointi, tarinalliset pelit, luova tuottaminen.
- *”Satunnaisesti laitteita voidaan käyttää enemmän, esimerkiksi perheen yhteinen elokuvien katselu tai pelaaminen ystävien kanssa.”* Sana satunnaisesti on liian epämääräinen - jokin aikamääre voisi toimia paremmin, esim. 1-2 kertaa viikossa.
- Ikähaarukka on aika laaja, esikoululaisesta yläkoulun aloittavaan. Näiden ääripäiden toiminta digitaalisten laitteiden parissa on hyvin erilaista.

3. Digitaalisten laitteiden käytön suositukset 6–13-vuotiaille

Lapset oma puhelimen hankinta:

Vastaa väittämään ”suositukset ovat tarkoituksenmukaisia”:

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

Ei samaa eikä eri mieltä

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Minkälaisia mahdollisia konkreettisia muutoksia ehdotatte suosituksiin?

- Ei muutosehdotuksia.

4. Digitaalisten laitteiden käytön suositukset 6–13-vuotiaille

Sisällön rajoitukset

Vastaa väittämään ”suositukset ovat tarkoituksenmukaisia”:

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

Ei samaa mieltä eikä eri mieltä

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Minkälaisia mahdollisia konkreettisia muutoksia ehdotatte suosituksiin?

- *"Hakukoneista, nettiselaimista ja tekoälysovelluksista saa katsoa vain ikätasolle sopivaa sisältöä."* Tämä on epäselvästi ilmaistu ja siten haastava ymmärtää. Lause tuntuu turhalta, kun ikärajojen noudattaminen on jo mainittu. Voisiko asiaa yhdistää sinne? Jos lause jää, se pitänee olla jotakin muotoa "Hakukoneiden, nettiselaimien ja tekoälysovellusten avulla haettavista materiaaleista saa katsoa vain ikätasolle sopivaa sisältöä."

5. Tietoa vanhemmille ja perheille lasten digitaalisten laitteiden käytön tueksi

Vastaa väittämään ”suositukset ovat tarkoituksenmukaisia”:

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

Ei samaa eikä eri mieltä

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Minkälaisia mahdollisia konkreettisia muutoksia ehdotatte suosituksiin?

- Huoltajan esimerkkiä ja omia toimintatapoja pitää korostaa enemmän. Toimintaohjeet oltava myös huoltajille - erityisesti pienten lasten ollessa kyseessä.
- Lisäisimme huomion siitä, miten lapsen laitetta säilytetään yön aikana. Suositus, ettei ole samassa huoneessa. Varhainen toimintatavan opettelu ehkäisee vääntöjä myöhemmin.
- Katkot eivät aina ole hyväksi. Laitteen käyttötarkoitus vaikuttaa asiaan, jolloin tauottamisen pitää olla tarkoituksenmukaista eikä hyödyllistä toimintaa haittaavaa. Ehdotamme seuraavaa muotoilua: *"Välillä on hyvä pitää kokonaan ruuduttomia päiviä ja muulloinkin tauottaa käyttöä tarkoituksenmukaisesti."*

6. Mitä pidätte keskeisimpinä näkökulmina suositusten toimeenpanossa?

- Ohjeet ovat käytännössä huoltajille, joten heidät pitää tavoittaa mahdollisimman montaa reittiä. Keskustelua ja suositusten näkyvyyttä tulee ylläpitää esim. mediassa. Kouluja ja päiväkoteja tulee osallistaa ja tukea suositusten toimeenpanossa. Monikielisyydestä pitää huolehtia.

7. Voisiko organisaationne olla mukana edistämässä lasten ja nuorten digitaalista hyvinvointia?

- Olemme mukana.